

บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ในอนาคต

The Roles of Local leaders in the Future

อณัญญา ศุภจรรยาวงศ์

Ananya Supajaronwong

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Bangkok Thonburi University, Thailand

E-mail: dogdumdum.16@gmail.com

Received August 9, 2020; Revised September 10, 2020; Accepted September 25, 2020

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ในอนาคต และ 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคต่อบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ในอนาคต รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะผู้บริหาร อบต. สมาชิกสภา อบต. พนักงานส่วนตำบล กรรมการหมู่บ้าน ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 13 คน โดยสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในอนาคต ประกอบด้วย 1) บทบาทด้านระดับการศึกษา 2) บทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย สามารถดูแลคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ 3) บทบาทด้านรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะต้องดูแลพื้นที่ป่าไม้ในความรับผิดชอบ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชน ร่วมกันดูแลแม่น้ำลำคลอง รักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ และบทบาทด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ยึดมั่นในระเบียบวินัย มีความอดทน อดทน มุ่งมั่น มีความเสียสละ มีจิตอาสา มีความเป็นกลาง ปราศจากอคติ ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน ทำงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

องค์ความรู้จากงานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในอนาคตด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการศึกษา ความรู้ความสามารถ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

คำสำคัญ: บทบาท; ผู้นำท้องถิ่น; อนาคต

ABSTRACT

The purposes of this study were (1) to study the factors influencing the desirable roles of local leaders in the future; and (2) to study the problems and obstacles pertaining to the desirable roles of local leaders. The sample was local leaders and other local government leaders. The instrument used was a purposive sampling technique. The instrument for collecting data was in-depth interviews. Analysis data were descriptive statistics and content analysis.

The research results were found that the factors influencing the desirable roles of local leaders in the future will be 1) the factor concerns about the local leaders' educational degree; 2) the respect to the governance and the law and order. The local leaders should have the ability to protect people's lives and assets. The local leaders should also play a leading role in the promotion and development of occupations of the locals; and 3) in the role of environmental duty, local leaders should be responsible for the promotion and support the locals to take care of canals, rivers, forests and other natural resources. Also, they must strongly adhere to the strict discipline, the perseverance, dedication, devotion, and they must conduct their official business using the principle of good governance.

The results of this research were found that the factors influencing the desirable roles of local leaders in the future will be education, knowledge and ability, governance and the law and order, promotion and development of occupations of the locals, as well as promote and support the locals to take care of canals, rivers, forests and other natural resources, and prevention of disaster.

Keywords: The Roles; Local leaders; Future

บทนำ

การเข้าสู่ตำแหน่งและวาระของการดำรงตำแหน่งของผู้นำท้องถิ่น โดยเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากแรกเริ่มเดิมที เมื่อปี พ.ศ. 2457 นั้น กฎหมายระบุให้ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านมาจากการเลือกตั้งของราษฎรในหมู่บ้าน กำนันให้เลือกโดยผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้น ๆ ซึ่งทั้งกำนันและผู้ใหญ่บ้านจะดำรงตำแหน่งแบบผูกขาดไปจนหมดอายุต่อมาในปี พ.ศ. 2515 ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 365 พ.ศ. 2515 ได้เปลี่ยนให้กำนันมาจากการเลือกตั้งของราษฎรในตำบลและได้กำหนดให้กำนันผู้ใหญ่บ้านดำรงตำแหน่งจนอายุ ครบปี 60 ปี จนถึงปี พ.ศ. 2535 ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2535 ภายใต้อำนาจ 3 กระแสของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในขณะนั้น ได้ส่งผลต่อการจำกัดวาระการดำรงตำแหน่งของกำนัน

ผู้ใหญ่บ้านให้เหลือเพียง 5 ปี แต่เมื่อปี พ.ศ. 2551 ในรัฐบาลของ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ภายใต้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 (ราชกิจจานุเบกษา, 2551) ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบ การเข้าสู่ตำแหน่งและวาระการดำรงตำแหน่งของกำนันผู้ใหญ่บ้านอีกครั้ง หนึ่ง กล่าวคือ กรณีของ ผู้ใหญ่บ้านนั้นให้เลือกโดยราษฎรในหมู่บ้าน ดำรงตำแหน่งจนอายุครบ 60 ปี และรับการประเมินอย่างน้อยทุก 5 ปี กำหนดให้เลือกโดยผู้ใหญ่บ้านในตำบล ดำรงตำแหน่งจนอายุครบ 60 ปีและรับการประเมินอย่างน้อยทุก 5 ปี ด้วยเช่นกัน

แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงเมื่อปี พ.ศ. 2551 จะเป็นการพยายามรื้อฟื้นสถานะของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ให้มีความมั่นคงเหมือนในอดีตก็ตาม ทว่าในปัจจุบันนั้นการบริหารและการปกครองท้องที่ผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เรียกว่าตำบลและหมู่บ้านได้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก และส่งผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลสืบเนื่องจากการตราพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งองค์การปกครองท้องถิ่นรูปแบบใหม่ขึ้นทั่วประเทศ นั่นก็คือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และต่อมาได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2540 ส่งผลให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดแผนงานและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น โดยถ่ายโอนภารกิจ งบประมาณ บุคลากร และการตัดสินใจต่าง ๆ ให้้องค์การปกครองท้องถิ่นทุกระดับ (7,853 แห่ง) ทั้งหมดนี้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (วัชรพงษ์ หนูชัย และคณะ, 2558)

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีสถานะและมีบทบาทเป็นผู้แทนประชาชน เป็นผู้นำของชุมชน เนื่องจากไม่ได้มีสถานะเป็นข้าราชการของรัฐเต็มตัว อีกทั้งมิได้ทำงานให้แก่ทางราชการเต็มเวลา บทบาทและหน้าที่ดังกล่าวส่งผลให้กำนันผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ต้องดูแลความสุขทุกข์ของประชาชนที่เรียกกันว่า “ลูกบ้าน” ในด้านต่างๆ เป็นอันมาก ทั้งที่เกี่ยวข้องกับ การระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นของตำบลหมู่บ้าน กิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม และทางด้านจิตใจของลูกบ้าน ฯลฯ (พรชัย เทพปัญญา, 2560) อย่างไรก็ตาม การบริหารและการปกครองท้องที่ผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เรียกว่าตำบลและหมู่บ้าน ในปัจจุบันนี้ได้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก และมีผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กล่าวคือ ในประการที่หนึ่ง เป็นผลสืบเนื่องมาจากการตราพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งองค์การปกครองท้องถิ่นรูปแบบใหม่ขึ้นทั่วประเทศ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และต่อมาได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ส่งผลให้มีการยกฐานะสุขาภิบาลเดิมขึ้นเป็นเทศบาลตำบล มีการกำหนดแผนงานและขั้นตอนให้มีการกระจายอำนาจและถ่ายโอนงานให้เทศบาล และให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นชั้นล่าง นอกจากนี้ ได้มี

การขยายบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นชั้นบน ฯลฯ

จากการทบทวนวรรณกรรม สามารถนำเสนอได้ ดังนี้ 1) ผลกระทบต่อบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่โดยตรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องด้วยภารกิจหน้าที่ในการติดต่อและสัมพันธ์กับประชาชนในระดับล่างนั้น ในปัจจุบันได้ถูกปฏิบัติแทนโดยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเสียแล้ว 2) เป็นผลมาจากการปฏิรูประบบราชการโดยภาพรวม ซึ่งมีการจัดกลุ่มภารกิจของกระทรวงและกรมต่างๆ เสียใหม่ ส่งผลให้ภารกิจที่แต่ละกระทรวงและแต่ละกรมแบบเดิม ซึ่งได้มอบหรือได้ฝากงานผ่านกำนันผู้ใหญ่บ้าน ปรากฏว่าได้มีการปรับเปลี่ยนไปทั้งระบบ อีกทั้งระบบการบริหารงานภาครัฐแบบใหม่นั้น โดยหลักการและโดยการเปลี่ยนแปลงในลำดับขั้นต่อไป ควรจะเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ มีการประเมินผลงาน มีเกณฑ์วัดความพึงพอใจของผู้รับบริการ คือ ประชาชน ควรที่จะมีความโปร่งใส และมีความเที่ยงธรรม รวมทั้งมีระบบการงบประมาณและการตรวจสอบการใช้งบประมาณที่แตกต่างไปจากเดิมเป็นอันมาก (วัชรพงษ์ หนูชัย และคณะ, 2558; ไททัศน์ มาลา, 2559)

ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางการบริหารท้องถิ่นในปัจจุบันนี้ ทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คือ หัวหน้าของตำบล และหมู่บ้าน ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองของรัฐในระดับล่าง ที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ ทำหน้าที่เป็นกลไกรวมทั้งอาณาบริเวณเขตพื้นที่ของการปฏิบัติงานของทางราชการในระดับล่างสุดของรัฐ หรือของประเทศไทย เมื่อกล่าวถึง อำนาจ ผู้ใหญ่บ้าน เป็นหัวหน้าของตำบลและหมู่บ้านนั้น หมายความว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นหัวหน้าที่เป็นทางการ (Formal Leader) ที่ได้รับการแต่งตั้งจากทางอำเภอ ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติงานของราชการส่วนภูมิภาค กระนั้นก็ตามอำนาจสูงสุดและขั้นสุดท้าย กล่าวได้ว่าเป็นของราชการส่วนภูมิภาค เนื่องด้วยตำบลและหมู่บ้านนั้น มีฐานะเป็นหน่วยการปกครองในระดับล่างของราชการส่วนภูมิภาค จึงไม่ได้มีความเป็นอิสระ และไม่ได้เป็นองค์กรปกครองตนเองของประชาชน ตามวิถีทางของระบอบประชาธิปไตยสมัยใหม่ อย่างไรก็ตาม ในท้องที่ต่าง ๆ ทั่วทั้งประเทศไทยนั้น ปรากฏว่ามีบรรดาผู้มีอำนาจของชุมชนอยู่แล้วตามธรรมชาติ บรรดาผู้นำเหล่านี้ เรียกว่าผู้นำตามธรรมชาติ หรือผู้นำที่ไม่ได้เป็นทางการ (Informal Leader) อาทิ เช่น ผู้นำของชนเผ่า หัวหน้ากลุ่มเครือญาติ บรรดาผู้อาวุโส ผู้นำทางสังคมหรือนักปราชญ์ชาวบ้าน คหบดี หรือเศรษฐีท้องถิ่น บรรดานักเลงโต รวมทั้งเจ้าพ่อท้องถิ่น เป็นต้น ในขณะที่ผู้นำที่เป็นทางการคือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีพัฒนาการควบคู่ไปกับพัฒนาการของรัฐ ฝ่ายผู้นำที่ไม่เป็นทางการกลับมีพัฒนาการควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม กล่าวคือ การขยายบทบาทของหน่วยงานของรัฐในท้องที่ส่งผลให้กำนันผู้ใหญ่บ้านมีภารกิจเพิ่มมากขึ้น

บทความวิจัยนี้ จะนำเสนอบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในอนาคต ควรเป็นอย่างไร และปัญหาอุปสรรคต่อบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในอนาคต มีหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ในอนาคต

2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคต่อบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ในอนาคต

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดและทฤษฎีบทบาท แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ การบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในอนาคต สามารถจำแนกเป็น 5 ด้าน คือ

1. ความรู้ความเข้าใจในเกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ
2. การเข้าสู่ตำแหน่งหน้าที่
3. วาระการดำรงตำแหน่ง
4. ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่
5. ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัย คือ จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะผู้บริหาร อบต. สมาชิกสภา อบต. พนักงานส่วนตำบล กรรมการหมู่บ้าน ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 13 คน ที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องที่ศึกษาเป็นอย่างดี โดยสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) โดยทำการศึกษาค้นคว้าจาก ตำรา เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ตามรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัย สำหรับการตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูล ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) คือ การแสวงหาความเชื่อถือได้ของข้อมูลจากแหล่งที่แตกต่างกัน (สุภางค์ จันทวานิช, 2547) ดังต่อไปนี้

1. การลดทอนข้อมูล (Data Reduction) นำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปและการจดบันทึกมาอ่านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่ได้ และพิจารณาประเด็นที่สำคัญ การตีความ ซึ่งใช้วิธีการแยกประเภทข้อมูล (Typological Analysis) โดยการดึงข้อความหรือประโยคที่สำคัญที่เกี่ยวข้องจากประเด็นการสัมภาษณ์

2. การแสดงข้อมูล (Data Display) หลังจากลดทอนข้อมูลตามประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้แสดงข้อมูลโดยใช้ตาราง (Table) ในลักษณะเชิงพรรณนา โดยเรียงตามประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 4 ข้อ รวมถึงปัจจัยความพร้อมที่เป็นสิ่งสนับสนุนหรืออุปสรรคเพื่อความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

3. การสร้างข้อสรุป (Conclusion) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยกำหนดรหัสข้อมูล (Code) กำกับทุกข้อความหรือทุกประโยค แล้วจึงตั้งชื่อคำสำคัญ ซึ่งจะจัดเป็นทั้งกลุ่มประเด็นหลัก (Themes) และกลุ่มคำหลัก (Sub-theme) ที่อยู่ภายใต้ความหมายของกลุ่มใหญ่ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความเชื่อมโยง ความสอดคล้องหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งเป็นการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) จากข้อสรุปย่อยไปหาข้อสรุปใหญ่ ซึ่งแสดงความเชื่อมโยงระหว่างตัวแปรและผล ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิจัยเอกสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในอนาคตรับระดับการศึกษา และความรู้ความสามารถ กำนันและผู้ใหญ่บ้านควรมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารปกครองท้องถิ่น กฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ มีทักษะในการติดต่อสื่อสารประสานงาน และจัดการความขัดแย้งในชุมชน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม และรู้จักการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ ตลอดจนรู้จักใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับการศึกษาของพรชัย เทพปัญญา (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผลการศึกษาพบว่า ด้านการส่งเสริมศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยการสร้างรูปแบบและทางเลือกในการส่งเสริมบทบาท อำนาจหน้าที่ การมอบทุนสนับสนุนการศึกษาหรือฝึกอบรมในสถาบันภาครัฐและเอกชนทุกแห่ง หรือโดยกรมการปกครอง เน้นเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม ด้านความรู้กฎหมายการปกครอง ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งการพัฒนาศึกษาในองค์กรท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จหรือต่างประเทศ

2) บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในอนาคต ด้านการเข้าสู่ตำแหน่ง และระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง

ด้านการเข้าสู่ตำแหน่ง ควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่จากเดิมที่ใช้กระบวนการเลือกจากประชาชนเพียงอย่างเดียวเป็นการใช้กระบวนการคัดกรองควบคู่กัน กล่าวคือ ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับอำเภอ เป็นผู้คัดกรองผู้ลงสมัครเบื้องต้น แล้วจึงประกาศรายชื่อให้ประชาชนได้ตัดสินใจลงคะแนนเลือก ด้านระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง มีความเห็นแยกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มแรก ไม่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวาระการดำรงตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพราะเกรงว่าจะทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง และเกิดความแตกแยกเลือกข้างในกลุ่มประชาชน กลุ่มที่สอง มีความเห็นว่าการเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรมีวาระ 5 ปี เพื่อเปิดโอกาสให้คนใหม่ๆ เข้ามาทำงาน และ

เป็นทางเลือกให้กับประชาชนเลือกคนที่เข้ามาทำหน้าที่ ทั้งก่อให้เกิดการแข่งขันสร้างผลงานเพื่อได้รับเลือกใหม่อีกด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของโททัศน์ มาลา (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง การคงอยู่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในบริบทของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น : กรณีศึกษา จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า การคงอยู่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในบริบทของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น พบว่า กำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นตำแหน่งที่มีมาอย่างยาวนานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2435 พร้อมกับการสร้างรัฐชาติสมัยใหม่ของไทย ในขณะที่นโยบายด้านการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเริ่มมีความเป็นรูปธรรมเมื่อหลังปี พ.ศ. 2540 โดยภาพของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านถูกมองว่ามีหน้าที่ในด้านการปกครอง ส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ด้านการบริหารและพัฒนาพื้นที่

3) บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในอนาคต ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย

กำนันและผู้ใหญ่บ้านจะต้องมีบทบาทในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จัดการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดที่เกิดขึ้นในชุมชน เป็นคนกลางคอยไกล่เกลี่ยปัญหาข้อพิพาทต่างๆ ในพื้นที่ เสริมสร้างความสมานฉันท์ที่เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้าน ดูแลคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เช่น การป้องกันอุบัติเหตุอุบัติภัยจากการจราจรของประชาชนในช่วงเทศกาลสำคัญๆ รวมถึงการอำนวยความสะดวกและรักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งในทุกระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ทั้งนี้ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ลงมติ และร่วมมือในการบริหารงานเพื่อการพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของวัชรพงษ์ หนูชัย และคณะ (2558) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่เทศบาลเมืองต้นเปา กับประธานชุมชนในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่ใจ ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้ใหญ่บ้านเน้นใช้อำนาจในการปกครอง ดูแลช่วยเหลือประชาชน ในพื้นที่การเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย และใช้อำนาจดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านเป็นหลัก ต่างจาก ประธานชุมชนที่เน้นด้านการพัฒนาชุมชน ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของนายกเทศมนตรีเมืองแม่ใจในการรับเรื่องราวต่างๆ หรือความต้องการในด้านของการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ตลอดจนการสร้างสวัสดิการทางสังคมให้กับชุมชน

4) บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในอนาคตด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ

กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาและส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยคอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือช่วยชาวบ้านที่ประกอบอาชีพ จัดอบรมส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ และหาแนวทางสร้างอาชีพเสริมให้กับประชาชนในพื้นที่ เช่น การส่งเสริมให้ประชาชนทำโครงการไร่นาสวนผสมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การจัดตลาดกลางหมู่บ้าน การรวมกลุ่มออมทรัพย์ในรูปแบบสหกรณ์ในระดับตำบล หมู่บ้าน การจัดตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน จัดหาแหล่งทุนในการประกอบอาชีพ เป็นต้น คอยตรวจตรา และรักษาผลประโยชน์ในการประกอบ

อาชีพของประชาชนในชุมชน รวมถึงเป็นตัวแทนของประชาชนในการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเสนอปัญหาความเดือดร้อน ข้อเรียกร้องความต้องการด้านต่าง ๆ ในการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือสอดคล้องกับการศึกษาของ อนุวัตร กองพันธุ์ (2560) ศึกษาเรื่อง บทบาททางการเมืองของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อบทบาททางการเมืองของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก ในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาส่งเสริมอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการทะเบียนต่าง ๆ ด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และด้านนโยบายเร่งด่วนอื่น ๆ

5) บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในอนาคตด้านรักษาทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องดูแลพื้นที่ป่าไม้ในความรับผิดชอบ เมื่อมีการบุกรุกทำลาย ป่า และรายงานให้กับหน่วยงานภาครัฐรับทราบ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชน ร่วมกันดูแลแม่น้ำ ลำคลอง ร่วมกับชุมชนในการส่งเสริม ดูแลรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ในตำบล หมู่บ้านให้อยู่ในสภาพที่มีความอุดมสมบูรณ์ และเมื่อพบว่าป่าไม้ในเขตท้องที่ถูกรุกทำลายให้ รายงานอำเภอ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ และต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับการศึกษาของอนุวัตร กองพันธุ์ (2560) ศึกษาเรื่อง บทบาททางการเมืองของกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า ในภาพรวม ประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อบทบาททางการเมืองของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก ในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาส่งเสริมอาชีพ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6) บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในอนาคตด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องวางตัวให้เหมาะสม ยึดมั่นในระเบียบวินัย มีความอดทน อดทน มุ่งมั่น มีความเสียสละ มีจิตอาสา มีความเป็นกลาง ปราศจากอคติ ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน ทำงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชน มีความสามารถในการเจรจาไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง มีวิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกล กล้าตัดสินใจและมีจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนได้ ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับการศึกษาของพรชัย เทพปัญญา (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผลการศึกษพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีภารกิจหลากหลายรูปแบบ โดยด้านการบริหารมีหน้าที่ในการดูแล ที่สาธารณะประโยชน์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวัชรพงษ์ หนูชัย และคณะ (2558) ได้ทำการศึกษา เปรียบเทียบบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่เทศบาลเมืองต้นเปา กับประชาชนชุมชนในพื้นที่เทศบาลเมือง

แม่โจ้ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทที่แตกต่างกับประธานชุมชน โดยในด้านอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่มีกฎหมายตาม พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ให้อำนาจในการปกครองและอำนาจในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยไว้ ทำให้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่มีอำนาจในการจับกุมและปราบปราม ต่างจากประธานชุมชนที่อ้างระเบียบเทศบาลเมืองแม่โจ้ว่าด้วยชุมชนและคณะกรรมการชุมชนเทศบาล แม่ โจ้ พ.ศ. 2553 ที่ให้ดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการชุมชนด้านต่าง ๆ ทั้งด้านปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการสวัสดิการและสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านการพัฒนา และด้านการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในอนาคตแยกเป็นปัญหาด้านต่างๆ ที่ควรดำเนินการ ดังนี้

- 1) ภาครัฐควรจัดกิจกรรม โครงการ การฝึกอบรม การประชุม เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- 2) ควรออกกฎหมายปรับปรุงบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปในอนาคต
- 3) ควรกำหนดสมรรถนะด้านการศึกษาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องมีการศึกษาระดับปริญญาตรี เน้นด้านการเมืองการปกครองหรือการศึกษาความรู้ด้านกฎหมายการปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4) รัฐบาลควรมีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่และประเมินศักยภาพความรู้ความสามารถทางการปกครองของกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นประจำทุกปี
- 5) ควรพิจารณาปรับเปลี่ยนเงินเดือนค่าตอบแทนกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้
- 6) ควรส่งเสริมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้มีบทบาทเป็นนักสื่อสาร นักประชาสัมพันธ์ เพื่อสื่อสารข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้กับสังคมและประชาชนได้รับรู้

สอดคล้องกับการศึกษาของบงกชมาศ เอกเฉียม (2557) ศึกษาวิจัยเรื่อง กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน: บทบาทและภาวะความเป็นผู้นำกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อผู้นำชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผลจากการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ในปัจจุบันบทบาทและการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ถูกลด ความสำคัญลง เนื่องจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในตำบลซึ่งเคยเป็นภารกิจสำคัญของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

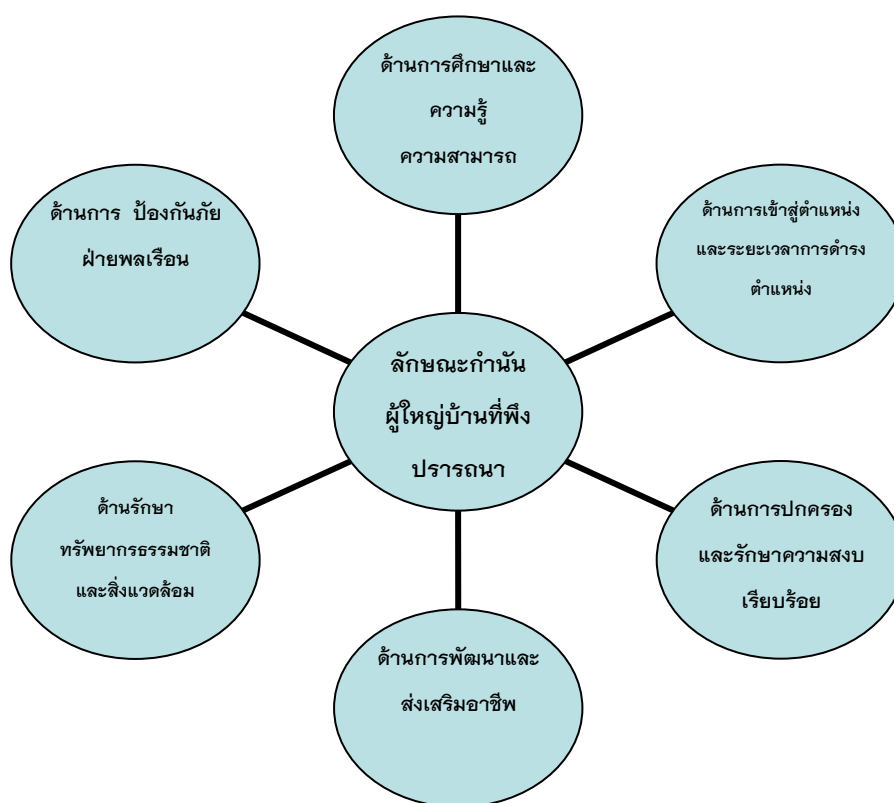
- 1) ภาครัฐควรจัดกิจกรรม โครงการ การฝึกอบรม การประชุม เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- 2) ควรออกกฎหมายปรับปรุงบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปในอนาคต
- 3) ควรกำหนดสมรรถนะด้านการศึกษาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องมีการศึกษาระดับปริญญาตรี เน้นด้านการเมืองการปกครองหรือการศึกษาความรู้ด้านกฎหมายการปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4) รัฐบาลควรมีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่และประเมินศักยภาพความรู้ความสามารถทางการปกครองของกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นประจำทุกปี
- 5) ควรพิจารณาปรับเพิ่มเงินเดือนค่าตอบแทนกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้ และ
- 6) ควรส่งเสริมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้มีบทบาทเป็นนักสื่อสาร นักประชาสัมพันธ์ เพื่อสื่อสารข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้กับสังคมและประชาชนได้รับรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ศึกษาบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในระดับมหภาค เช่น ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ
- 2) ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านระหว่างภาค ระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบท
- 3) ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของประชาชนที่มีต่อบทบาทหรือการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4) ศึกษาความสัมพันธ์ของข้าราชการและหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่ส่งผลต่อความคงอยู่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- 5) ศึกษาการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงในบริบทของโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลกระทบต่อความคงอยู่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการคัดสรรกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่พึงปรารถนา ดังแผนภาพ

สรุป

ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัยที่ได้ทำการศึกษาและค้นพบผลการศึกษาดังต่อไปนี้ คือ
 วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในอนาคต
 โดยผู้วิจัยได้แยกนำเสนอแต่ละด้าน ได้แก่

ด้านระดับการศึกษา และความรู้ความสามารถ

กำนันและผู้ใหญ่บ้านควรมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารปกครองท้องถิ่น กฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ มีทักษะในการติดต่อสื่อสาร ประสานงาน และจัดการความขัดแย้งในชุมชน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม และรู้จักการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ ตลอดจนรู้จักใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีต่างๆ ที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน

ด้านการเข้าสู่ตำแหน่ง และระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง

ด้านการเข้าสู่ตำแหน่ง ควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสรรหากำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่จากเดิมที่ใช้กระบวนการเลือกจากประชาชนเพียงอย่างเดียวเป็นการใช้กระบวนการคัดกรองควบคู่กัน กล่าวคือ ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับอำเภอ เป็นผู้คัดกรองผู้ลงสมัครเบื้องต้น แล้วจึงประกาศรายชื่อให้

ประชาชนได้ตัดสินใจลงคะแนนเลือก ด้านระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง มีความเห็นแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ไม่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวาระการดำรงตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพราะเกรงจะทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง และเกิดความแตกแยกเลือกข้างในกลุ่มประชาชน กลุ่มที่สอง มีความเห็นว่าการเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรมีวาระ 5 ปี เพื่อเปิดโอกาสให้คนใหม่ๆ เข้ามาทำงาน และเป็นทางเลือกให้กับประชาชนเลือกคนที่ดีเข้ามาทำหน้าที่ ทั้งก่อให้เกิดการแข่งขันสร้างผลงานเพื่อได้รับเลือกใหม่อีกด้วย

ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย

กำนันและผู้ใหญ่บ้านจะต้องมีบทบาทในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จัดการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดที่เกิดขึ้นในชุมชน เป็นคนกลางคอยไกล่เกลี่ยปัญหาข้อพิพาทต่างๆ เสริมสร้างความสมานฉันท์ ดูแลคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เช่น การป้องกันอุบัติเหตุอุบัติภัยจากการจราจรของประชาชนในช่วงเทศกาลสำคัญๆ รวมถึงการอำนวยความสะดวกและรักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งในทุกระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ทั้งนี้ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ลงมติ และร่วมมือในการบริหารงานเพื่อการพัฒนาชุมชน

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ

กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาและส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยคอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือช่วยชาวบ้านที่ประกอบอาชีพ จัดอบรมส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ และหาแนวทางสร้างอาชีพเสริมให้กับประชาชนในพื้นที่

ด้านรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องดูแลพื้นที่ป่าไม้ในความรับผิดชอบ เมื่อมีการบุกรุกทำลายป่า และรายงานให้กับหน่วยงานภาครัฐรับทราบ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชน ร่วมกันดูแลแม่น้ำลำคลอง ร่วมกับชุมชนในการส่งเสริม ดูแลรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ในตำบล หมู่บ้านให้อยู่ในสภาพที่มีความอุดมสมบูรณ์ และเมื่อพบว่าป่าไม้ในเขตท้องที่ถูกรุกทำลายให้รายงานอำเภอ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ และต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการแก้ไขปัญหา

ด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องวางตัวให้เหมาะสม ยึดมั่นในระเบียบวินัย มีความอดทน อดทน มุ่งมั่น มีความเสียสละ มีจิตอาสา มีความเป็นกลาง ปราศจากอคติ ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน ทำงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชน มีความสามารถในการเจรจาไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง มีวิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกล กล้าตัดสินใจและมีจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนได้ ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคต่อบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ใน
อนาคต

ปัญหาและอุปสรรคต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในอนาคต ได้แก่ 1) ภาครัฐควรจัดกิจกรรม โครงการ การฝึกอบรม การประชุม เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความสามารถ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 2) ควรออกกฎหมายปรับปรุงบทบาทของกำนันและ ผู้ใหญ่บ้านใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปในอนาคต 3) ควรกำหนดสมรรถนะด้าน การศึกษาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องมีการศึกษาระดับปริญญาตรี เน้นด้านการเมืองการปกครองหรือ การศึกษาความรู้ด้านกฎหมายการปกครองส่วนท้องถิ่น 4) รัฐบาลควรมีการประเมินผลการปฏิบัติ หน้าที่และประเมินศักยภาพความรู้ความสามารถทางการปกครองของกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นประจำทุกปี 5) ควรพิจารณาปรับเพิ่มเงินเดือนค่าตอบแทนกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติภารกิจที่ ได้รับมอบหมายได้ และ 6) ควรส่งเสริมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้มีบทบาทเป็นนักสื่อสาร นักประชาสัมพันธ์ เพื่อสื่อสารข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้กับสังคมและประชาชนได้รับรู้

เอกสารอ้างอิง

- ไททัศน์ มาลา. (2559). การคงอยู่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในบริบทของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น: กรณีศึกษา จังหวัดปทุมธานีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิจัยและพัฒนาวลัย* *อลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 11(1), 305-317.
- บงกชมาศ เอกเยี่ยม. (2557). *กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน: บทบาทและภาวะความเป็นผู้นำกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อผู้นำชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่*. การประชุมวิชาการ การพัฒนา ชนบทที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4 ประจำปี 2557 วันที่ 11-13 มิถุนายน 2557. วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.
- พรชัย เทพปัญญา. (2560). การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 12(2), 181-202.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2551). *พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551*. เล่ม 125 ตอน 27 ก, 96-125. 5 กุมภาพันธ์ 2551.
- วัชรพงษ์ หนูชัย และคณะ. (2558). การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่เทศบาลเมือง ต้นเปากับประชาชนชุมชนในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่โจ้. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับ บัณฑิตศึกษา*, 4(3), 85-95.
- สุภาวงศ์ จันทวานิช. (2553). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนุวัตร กองพันธ์. (2560). *บทบาททางการเมืองของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. (ปริญญารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรังสิต.

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Source Book*. (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.